

Naudas diena

Budžets (6.–7. klase)

1. stunda: Budžets

Noskaidrosim, kāda ir budžeta definīcija un kas ir tā galvenās sastāvdaļas. Pārrunāsim svarīgākos budžeta veidošanas iemeslus un arī situācijas, kad mēneša bilance ir pozitīva vai negatīva. Vēlmes un vajadzības ir dažādas, bet budžeta plānošana palīdz ieraudzīt patieso situāciju naudas lietās, izvirzīt mērķus un tos sasniegt.

Mērķis: skolēniem ir izpratne par budžeta veidošanas un plānošanas pamatu. Caur ikdienas piemēriem (savu (un/vai vecāku) pieredzi) spēj to raksturot. Apzinās, ka jebkurā savā dzīves situācijā mēs plānojam un tad rīkojamies, tāpēc arī rīcībā ar naudu būtu jāvadās pēc šī paša principa.

Tā kā budžets ir būtiska lieta situācijās, kad gribam izvirzīt mērķi un to sasniegt, skolēni uzsāks darbu pie klases mērķa – kopīgas ekskursijas – plānošanas.

- Latvija
- Viena diena
- Vismaz viens mācību objekts kāda mācību priekšmeta ietvaros (saistīts ar matemātiku, dabaszinībām, mākslu, mūziku, sportu, valodām)
- Vismaz viens izklaides objekts

2. stunda: Ieņēmumi

Aktualizēsim, ka budžeta plānošana nenozīmē tikai plānot izdevumus – tā ietver arī ienākumu plānošanu. Stundas gaitā izzināsim dažādus ienākumu gūšanas veidus, strādājot algotu darbu, nodarbojoties ar uzņēmējdarbību un meklējot iespējas gūt papildu ienākumus.

Pārrunāsim dažādu darbu atšķirības pēc to piederības kādai nozarei vai darbības veidam. Meklēsim sakarības starp prasmēm, zināšanām un iespējamo atalgojumu.

Mērķis: skolēni zina, kādi ienākumu veidi pastāv. Skaidro, kā ienākumus var palielināt. Apzinās, ka savus ienākumus ir iespējams plānot un ietekmēt.

Skolēni veiks savas klases ekskursijas budžeta tālāku izstrādi, pievēršoties tieši ienākumu sadaļai. No kādiem līdzekļiem ekskursiju būtu iespējams finansēt?

3. stunda: Izdevumi

Apskatīsim dažādus izdevumu veidus un kopā noskaidrosim, kādas ir galvenās izdevumu kategorijas mājsaimniecībām Latvijā. Spriedīsim, vai un kādus izdevumus iespējams samazināt, kā to darīt gudri. Novērtēsim, kas svarīgāks – pelnīt vairāk vai tērēt mazāk?

Mērķis: skolēni zina, kādi izdevumu veidi pastāv (obligātie, nepieciešamie un vēlamie), tos identificē un atšķir savā (un savas ģimenes) ikdienā. Izprot, kurus izdevumus var samazināt, bet uz kuriem taupīt ir vissarežģītāk.

Stundas gaitā tiek pabeigta ekskursijas budžeta veidošana, apzinot visus izdevumu apmērus un salāgojot tos gan ar plāniem, gan iespējām.

Naudas dienā pielietotās prasmes: lēmumu pieņemšana, sadarbība, komunikācija, kritiskā domāšana un problēmu risināšana, resursu efektīva izmantošana, plānošana.

Stundu laikā būs uzdevumi, kas jāveic klasē, un tie jānovada skolotājam pēc lektora sniegtās informācijas. Starpbrižos skolēniem, izmantojot mobilo telefonu, planšeti vai datoru ar interneta pieslēgumu, būs iespēja interaktīvi līdzdarboties vietnē **Mentimeter**, atbildot uz pasākuma vadītāja jautājumiem.